

Bijlage 5. Patiënteninformatie

Deze informatie is bedoeld voor kinderen van 0 tot 18 jaar en hun ouders/verzorgers.

1. Wat is een röntgenfoto?

Een röntgenfoto is een zwart-wit foto van het gebit, gemaakt met behulp van röntgenstraling. Op de foto kan een tandarts of een andere mondzorgverlener bot, tanden en kiezen bekijken en controleren op afwijkingen.

Er zijn twee soorten röntgenfoto's: de kleine of de grote röntgenfoto. Deze laatste noemen de mondzorgverleners ook wel een panoramische röntgenfoto of kortweg PAN.

2. Wanneer is een röntgenfoto nodig?

De mondzorgverlener onderzoekt tijdens het controle onderzoek de mond met een spiegeltje en een sonde ('haakje'). Hiermee kan hij of zij alleen de buitenkant van de tanden en kiezen en het tandvlees beoordelen. Wat daaronder of tussen zit, is alleen zichtbaar op een röntgenfoto. Met een röntgenfoto kan de mondzorgverlener eventuele bijzonderheden vroeg herkennen. Ook kan een röntgenfoto bij sommige klachten meer duidelijkheid geven over waar de klachten vandaan komen.

De mondzorgverlener bespreekt de voor- en nadelen van het maken van een röntgenfoto met het kind en ouders/verzorgers. Het is van belang dat er genoeg informatie is gedeeld over het belang van de foto en de mogelijke risico's. Beslis samen met de mondzorgverlener of een röntgenfoto kan worden gemaakt.

Voor het maken van een röntgenfoto wordt er een klein fotoplaatje in de mond van het kind gedaan en moet het kind de mond zacht dichtbijten en enkele seconden stil zitten. Wanneer het kind dit wenst, mag de ouder/verzorger in de ruimte bij het kind blijven, met enige afstand tot het röntgenapparaat.

3. Hoe vaak is een röntgenfoto nodig?

De eerste röntgenfoto's worden gemaakt vanaf de leeftijd van 4 tot en met 6 jaar. Indien mogelijk wordt volstaan met één röntgenfoto aan beide kanten, maar het kan ook zijn dat er meerdere foto's moeten worden gemaakt. Tussen het maken van de röntgenfoto's kunnen verschillende jaren zitten. Dit kan verschillen van één tot drie jaar of langer.

Als er een grotere kans is op (nieuwe) gaatjes, zullen er sneller nieuwe röntgenfoto's worden gemaakt.

4. Wat als het maken van een röntgenfoto niet lukt?

Vanzelfsprekend is het kind vooraf door de mondzorgverlener gerustgesteld en voorbereid op het maken van de röntgenfoto.

Als het maken van een röntgenfoto niet lukt, maakt de mondzorgverlener in overleg met het kind en de ouder/verzorger snel een nieuwe afspraak. Als het dan ook niet lukt, dan wordt er later een nieuwe afspraak gemaakt.

5. Wanneer is een panoramische röntgenfoto's nodig?

Een grote of panoramische röntgenfoto wordt gemaakt als kleinere röntgenfoto's niet het gehele onderzochte deel van de mond in beeld kunnen brengen. Ook kan een panoramische röntgenfoto nodig zijn bij bijvoorbeeld een kind met een lichamelijke, verstandelijke of gedragsmatige beperking of na een ongeval waar de kaak bij betrokken is.

Bij behandeling door een orthodontist of een kaakchirurg zal vaker een panoramische foto nodig zijn dan bij de tandarts. Dit omdat de behandeling zich over grote gebieden van de mond en soms het aangezicht uitstrekt.

6. Is een röntgenfoto gevaarlijk of schadelijk?

Röntgenstralen zijn niet ongevaarlijk voor de gezondheid. De mondzorgverlener neemt dit mee in de beslissing of een röntgenfoto nodig is en welke soort röntgenfoto dan het best gemaakt kan worden. Hoe groter de foto, hoe meer straling vrijkomt, maar een vliegreis naar de Verenigde Staten levert zo'n 250 keer meer straling op dan een kleine röntgenfoto.

7. Mag iedereen besluiten om een röntgenfoto te maken?

Niet iedereen mag zomaar een röntgenfoto maken. Alleen een mondzorgverlener die een speciale opleiding in radiologie en stralingshygiëne heeft gevolgd mag besluiten of een röntgenfoto nodig is.

8. Hoe is de zorg georganiseerd?

Bij het maken van een röntgenfoto of een panoramische röntgenfoto kunnen meerdere mondzorgverleners betrokken zijn, zoals de tandarts, de mondhygiënist of de tandartsassistent. Meestal zal de tandarts beslissen of een röntgenfoto nodig is.

De kosten voor röntgenfoto's voor kinderen tot 18 jaar worden vergoed vanuit de basisverzekering, tenzij het röntgenfoto's voor orthodontie (beugelbehandeling) zijn. Bijna altijd worden de röntgenfoto's gemaakt door de behandelaar zelf. Dus röntgenfoto's voor orthodontische behandeling worden bij de orthodontist gemaakt en röntgenfoto's voor kaakchirurgische behandeling bij de kaakchirurg.

9. Meer informatie?

- De website van het [Kennisinstituut Mondzorg](#) biedt actuele informatie over richtlijnen voor tandartsen en andere mondzorgverleners.
- Op de website van het [Ivoren Kruis](#), de Nederlandse Vereniging voor Mondgezondheid, is veel informatie over mondhygiëne te vinden, zoals veel gestelde vragen, patiëntenfolders en informatie over röntgen en preventie.
- Op [thuisarts.nl](#) is meer informatie over tandbederf te lezen en hoe daarmee om te gaan.
- De website [Allesoverhetgebit.nl](#) geeft informatie over mondgezondheid, kosten en vergoedingen.